

Open Oproep 10

Projectdossier 1005 - Gemeente Deerlijk – Beeldkwaliteitsplan publieke ruimte en ontwerp voor de omgevingsaanleg, inclusief riolering, van een aantal centrumstraten.

doel beeldkwaliteitsplan

het beeldkwaliteitsplan

= een visuele vertaling van de beleidsvisie en een kapstok om alle toekomstige ingrepen aan te toetsen en die te dirigeren

= een eenvoudig hanteerbaar instrument dat begrijpelijk is voor de burger

= kwaliteitsbewaking

= aanbevelingen voor de ruimtelijke uitwerking en de beeldwaarde van de publieke ruimte en de gebouwen

= een leidraad voor overheid en ontwerpers

Een goed beeldkwaliteitsplan geeft houvast op korte termijn en laat ruimte op lange termijn. Beeldkwaliteit kan op ieder niveau van het planproces ingezet worden om (inrichtings)ambities duidelijk te maken en de beoogde ruimtelijke kwaliteit te verbeelden.

Een goed beeldkwaliteitsplan formuleert ook de beleving die men wenst te bereiken:
speelsheid van de publieke ruimte, kunstvormen, verhouding verblijven en verplaatsen, ...

analyse ruimtelijke en functionele karakteristieken en troeven van Deerlijk

steenwegen

een vlotte doorgang door Deerlijk.
ontsluiting commerciële centrum,
verbindingssassen met de stations van Harelbeke en Waregem.
een logisch straatprofiel

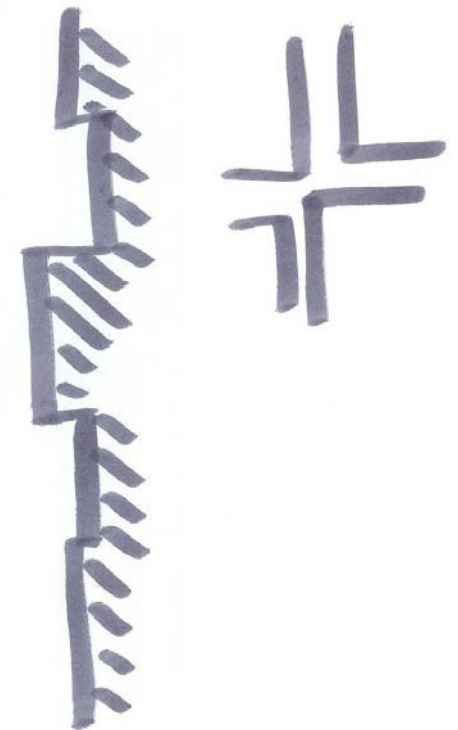
fijnmazig weefsel

een verbindend netwerk waarop pleinen, scholen, groengebieden en industriële sites zijn aangesloten.
Het weefsel staat haaks op de steenwegen,
De vormtaal van het netwerk is heterogeen.

blokkentectoniek

De verrassende onregelmatige en historisch gegroeide rooilijnenstructuur !
Plaatselijke verbredingen: interessante en ongeplande publieke plekken met nieuwe mogelijkheden.
Diversiteit primeert boven uniformiteit.

fabrieksgebouwen

Oude industriegebouwen bepalen voor een groot deel het beeld en de sfeer van het Deerlijkse centrum.

scholen

een viertal scholen binnen het projectgebied

gemeentehuis

Het gemeentehuis is een aanjager voor verdere kwaliteitsvolle architectuur en publieke ruimte.

dynamiek

Het commerciële centrum is levendig en vormt een aantrekkingspool voor de omgeving.

dynamiekpunten: een Cultureel Centrum, bibliotheek, gemeentehuis, verschillende scholen, een kerk, een rusthuis...

pleinen

Bijzondere potenties op het Neunkirchenplein, het Kerkplein en het Leon Defraeyeplein.

momenteel: parking

geen onthallende ruimtes voor activiteiten (markt, terrasjes,...).

De pleinen zijn ongedefinieerd en negeren de bebouwde context.

groen / blauw en reliëf

Groene zone en sportzone dichtbij het centrum.

Echter weinig voelbaar in de kern

Sterke groenstructuren, beken en park bevinden zich aan de rand van het centrum.

De kern ligt op de kam van een zeer zachte glooiing.

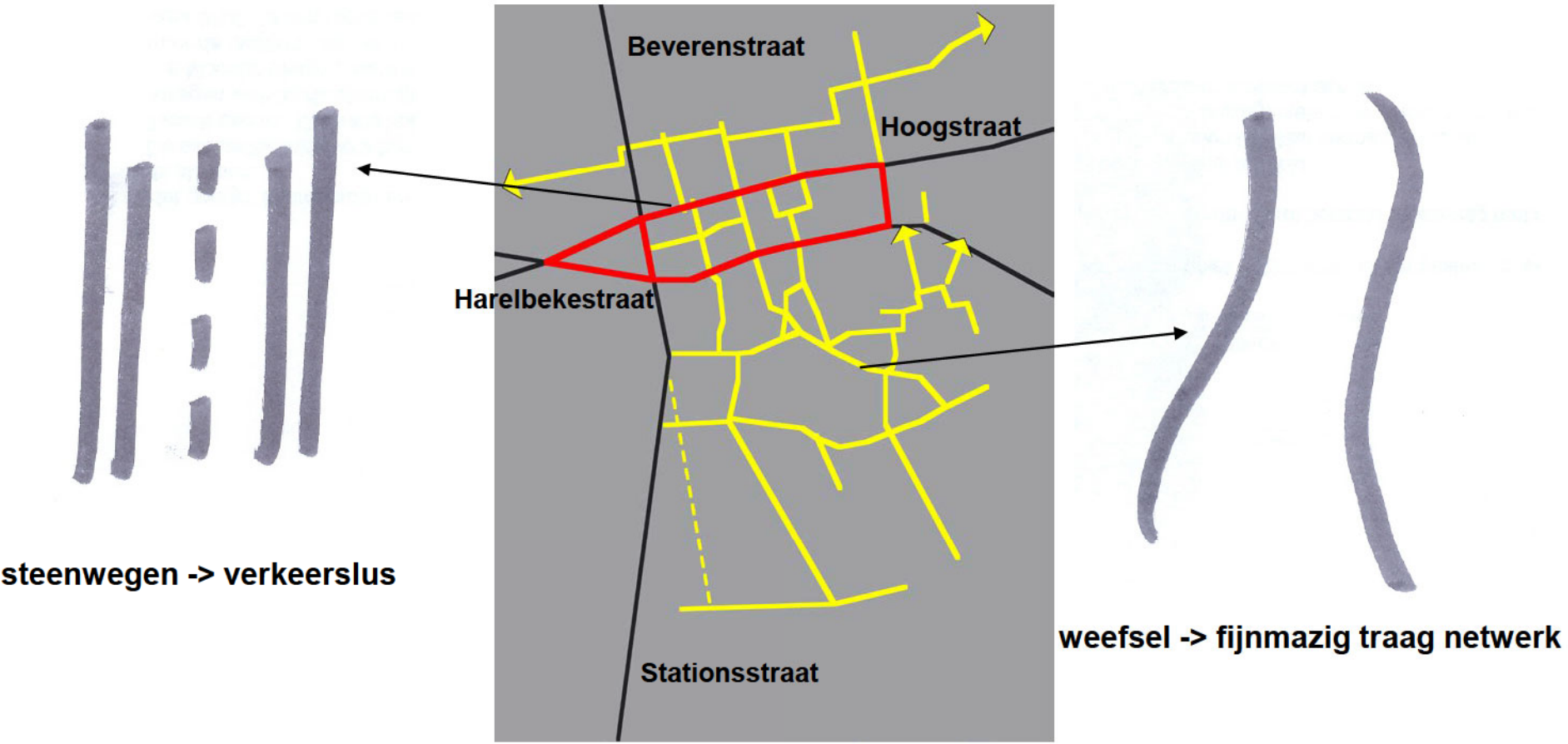

Uitgangspunten voor het concept

contrast tussen de steenwegen en het fijnmazige weefsel

De steenwegen:
snelle ontsluiting, gekoppeld aan grote parkings met een strakke opbouw gericht op functionaliteit en vlot verkeer.

Het fijnmazig weefsel: een traag netwerk die van de straat een verblijfsplek moet maken.

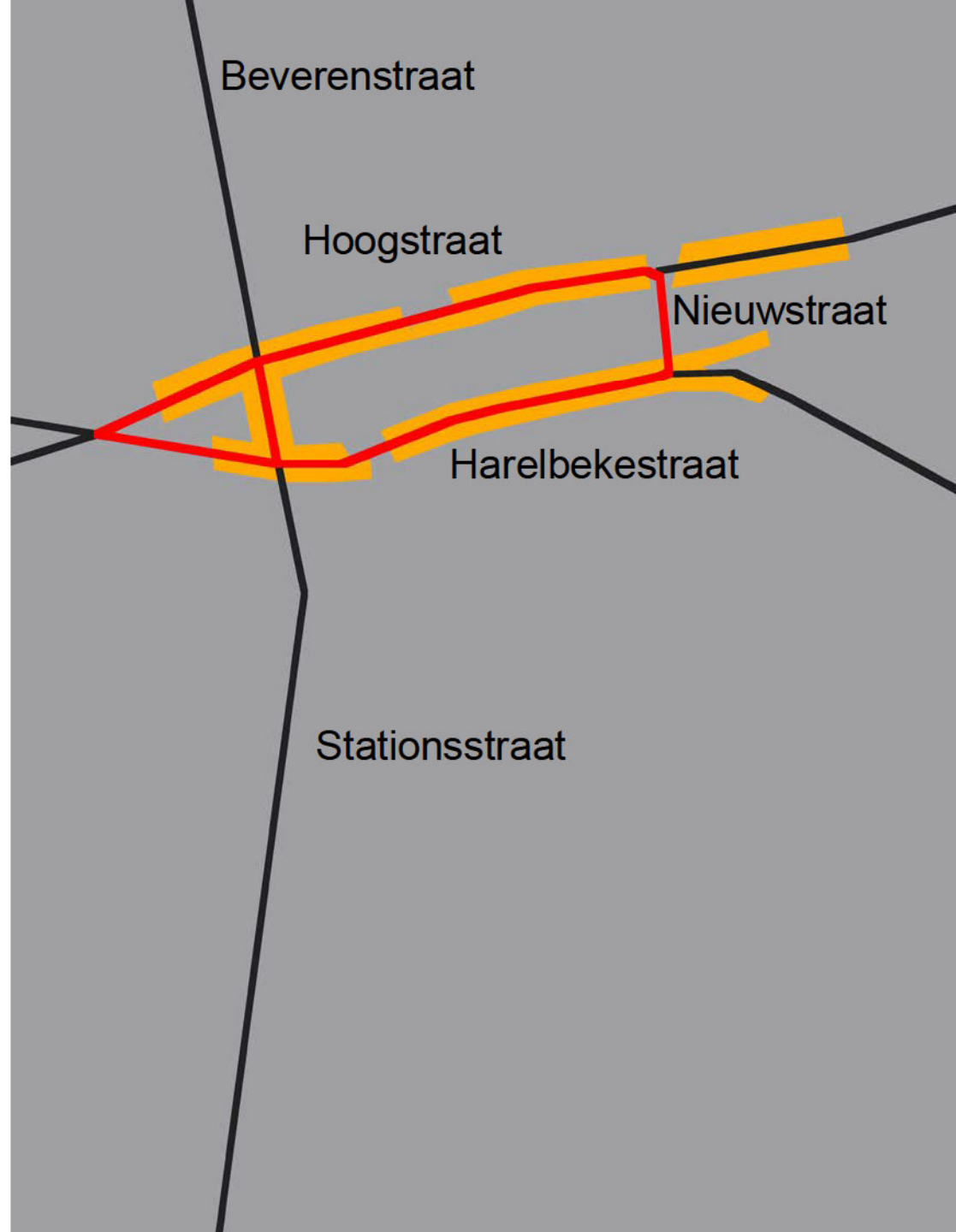
het concept

steenwegen → **centrale lus**

goede doorstroming,
identieke opbouw als Harelbekestraat

aanwezige dynamiek (horeca en handel) rond de
centrale lus: concentreren en uitbouwen

parkeren:
wordt functioneler of ondergronds

fijnmazig weefsel → trage raster

Verblijfsruimte: met spelprikkels, zitbanken, hangplekjes, ontmoetingsplekken ....
Een dragend en verbindend netwerk

schoolverkeer veilig voor de voetganger

gekoppeld aan plekken van centraliteit:

pleinen

de as gemeentehuis – sportcentrum (het Leon Defraeyeplein),
het Neunkirchenplein
het Kerkplein.

Ruimte voor evenementen, kunst, optredens,
horeca, kwaliteitsvolle architectuur.

Sport en recreatie gebundeld

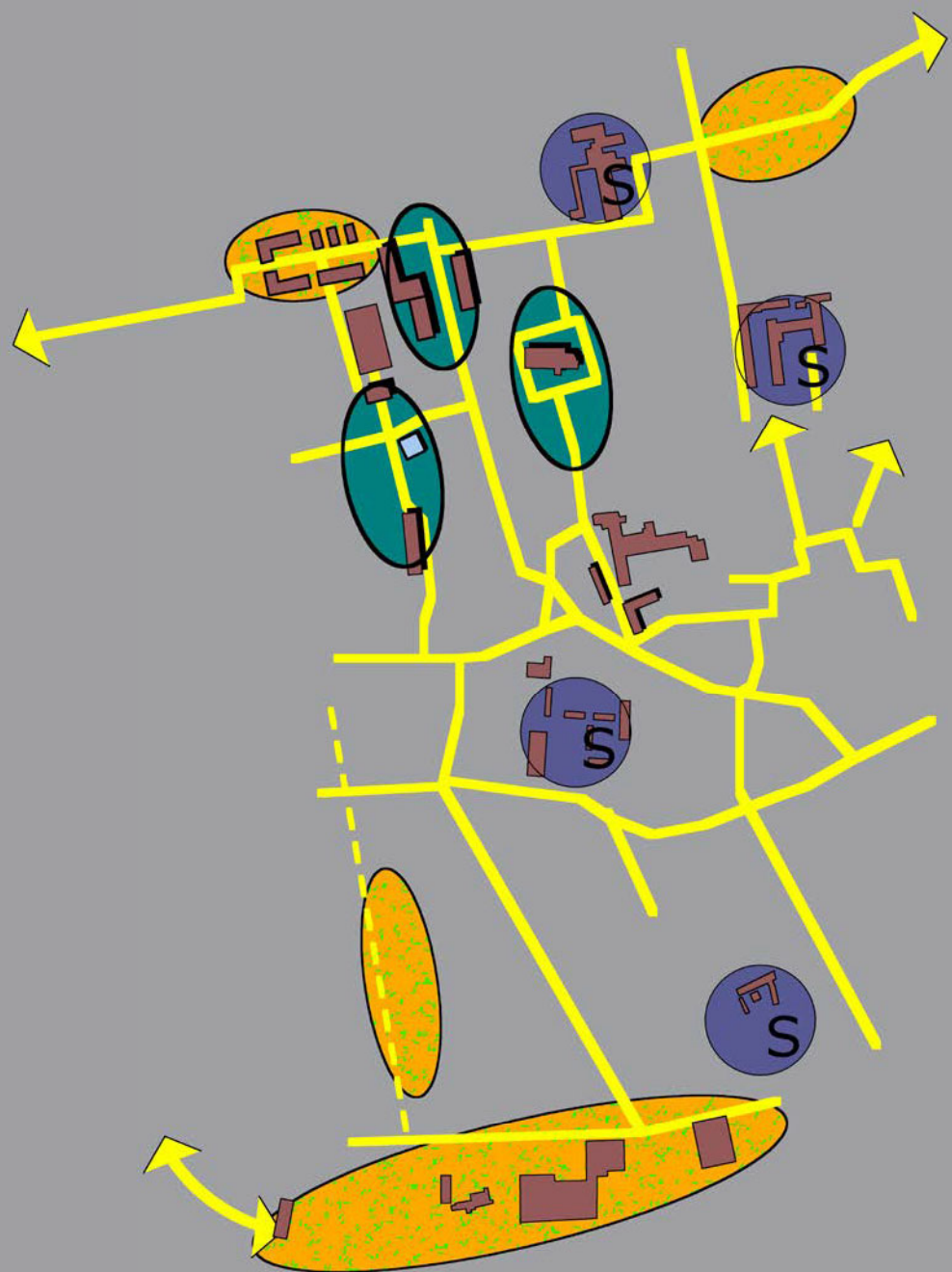
ontspanning: speelbos vlakbij het centrum

Industriegebouwen

geest van de plek

nieuwe functies

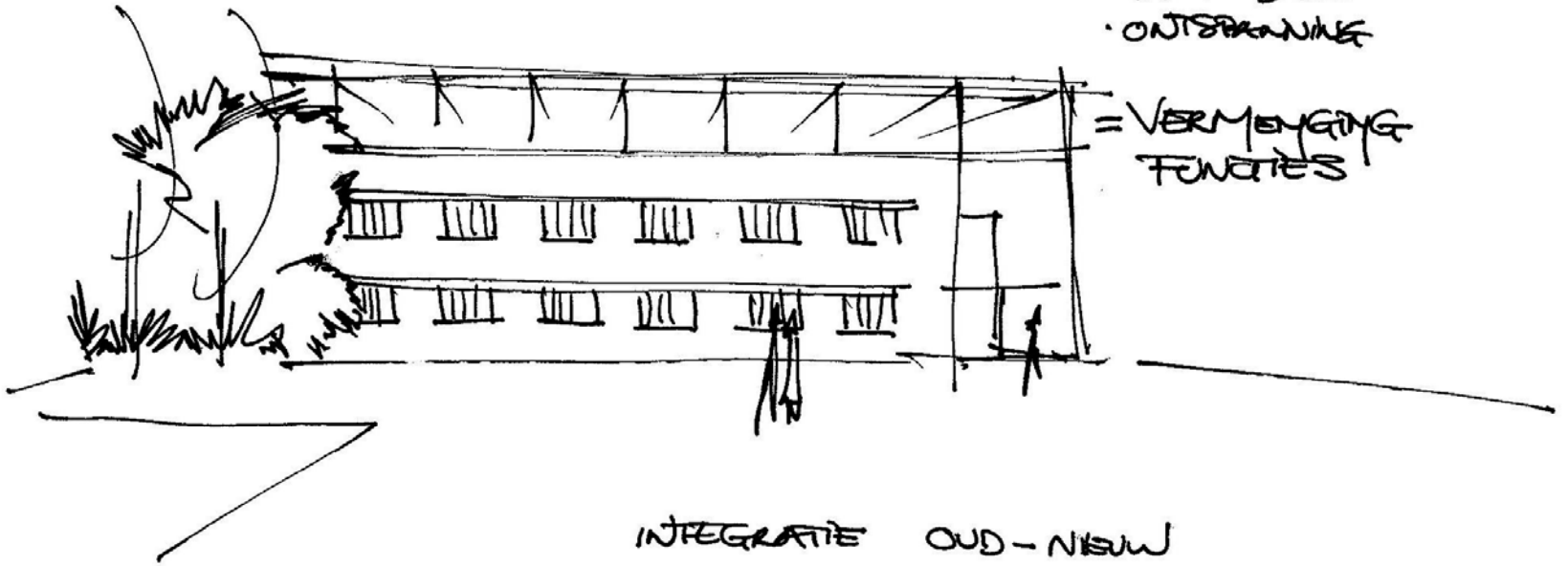
behoud: bepaalde muren, stukken of ganse gebouwen

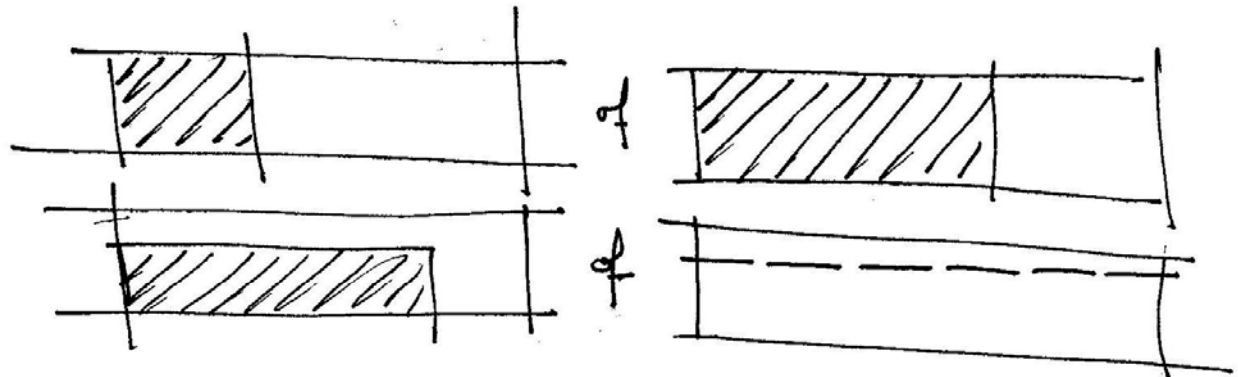
FUNCTIE MOEGELIJKHEIDEN NAAST WONEN:

- FITNESS
- BIKENWEG
- PARK - BOLL
- ONTSPANNING

= VERMEYING
FUNCTIES

INTEGRATIE OUD - NIEUW

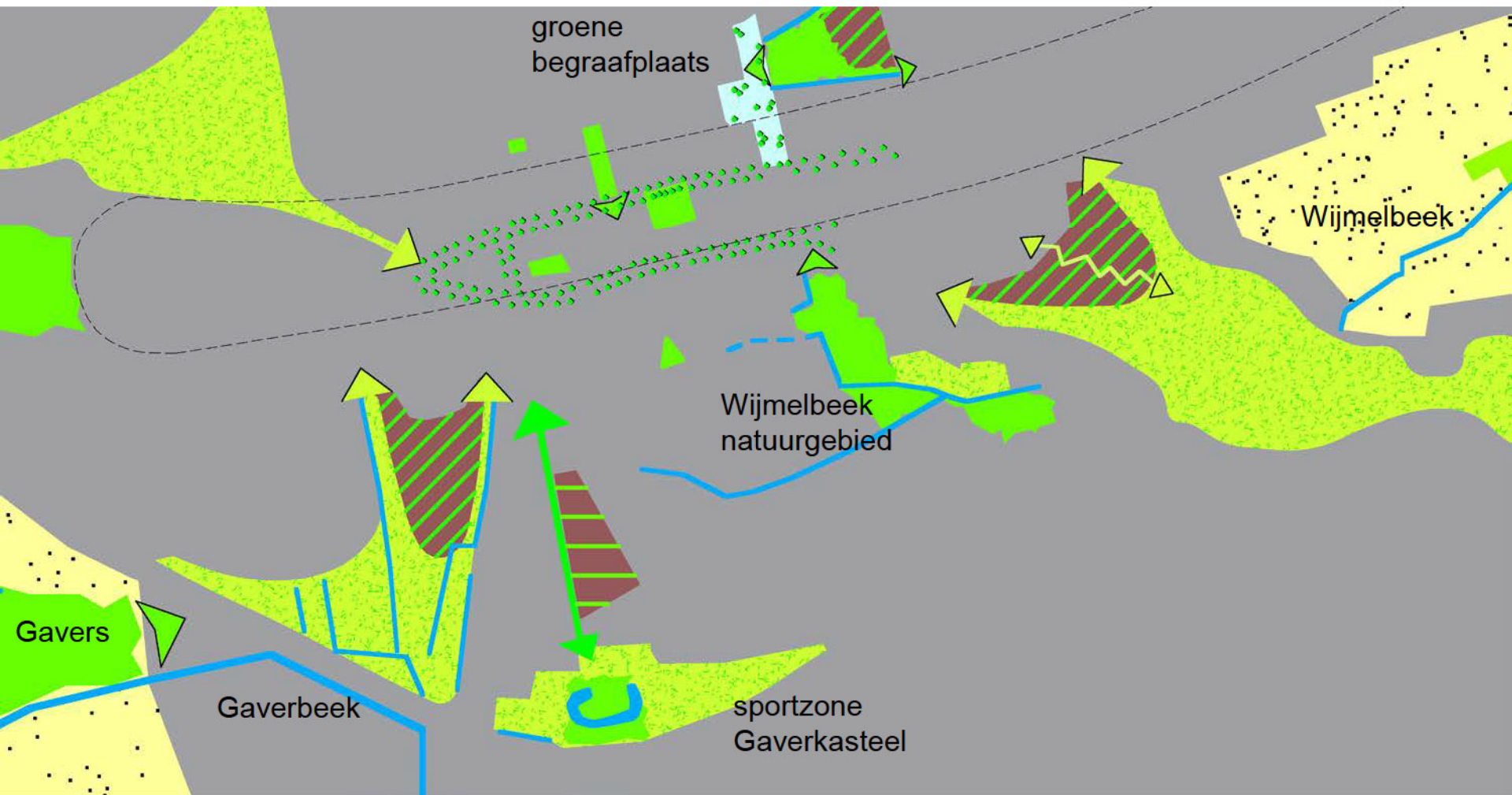
groen / blauw en reliëf

het landschap verankeren met de kern

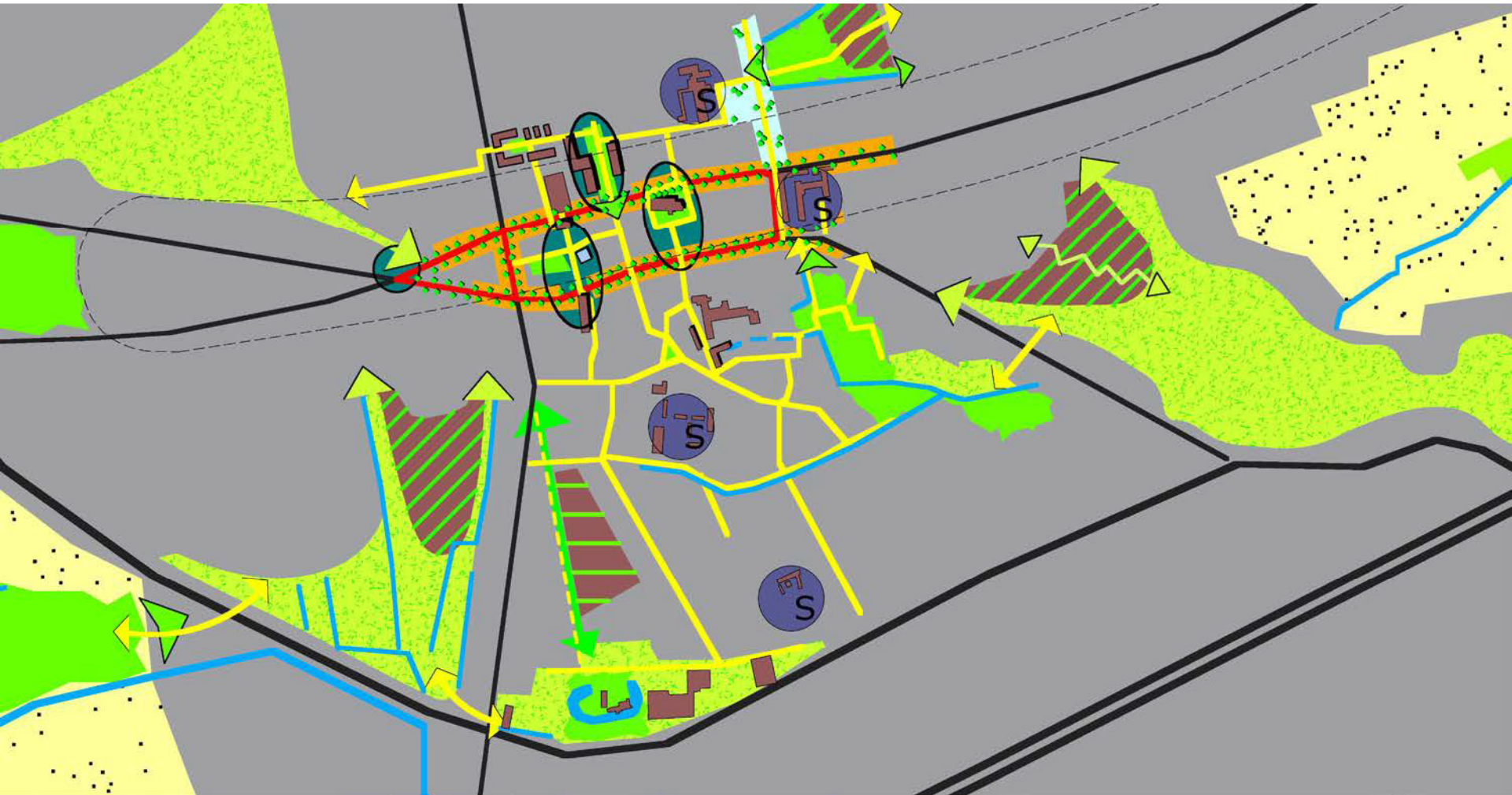
Groene strips als 'long' in het stedelijk gebied:

- De Wijmelbeek.
- De sportzone op historische plek uitbreiden.
- In de kern: karakteristieke plekken versterken en bomen op de Lus
- Nieuwe woonwijken: sterk blauw / groene structuur

Water als speels element introduceren op de pleinen in de kern.

synthese concept

Beeldkwaliteitsplan: **wegen**
                                         water
                                         groen

Aanbevelingen voor ruimtelijke uitwerking en beeldwaarde

wegen

2. De lus (1)
het bestaande profiel
zoals Harelbekestraat
- Trage raster:

Kerngebied: (3) één
materiaal van gevel tot
gevel:gebouchardeerde
betonklinkers
voetpaden: 22x22
rijweg: en 22x11
steegjes volledig 22x22.
beperkt verkeer:
greppel in het midden.
Meer verkeer:
greppels zijdelings.

Woonstraten buiten
centrale zone: (2)
asfalt, voetpaden in
betonklinker 22x22.
- Wandel- en fietspaden
(4) dolomiet
- centraliteit plekken.
pleinen (5, 6, 7)
speciale behandeling
Begrinding
Gebakken klinkers

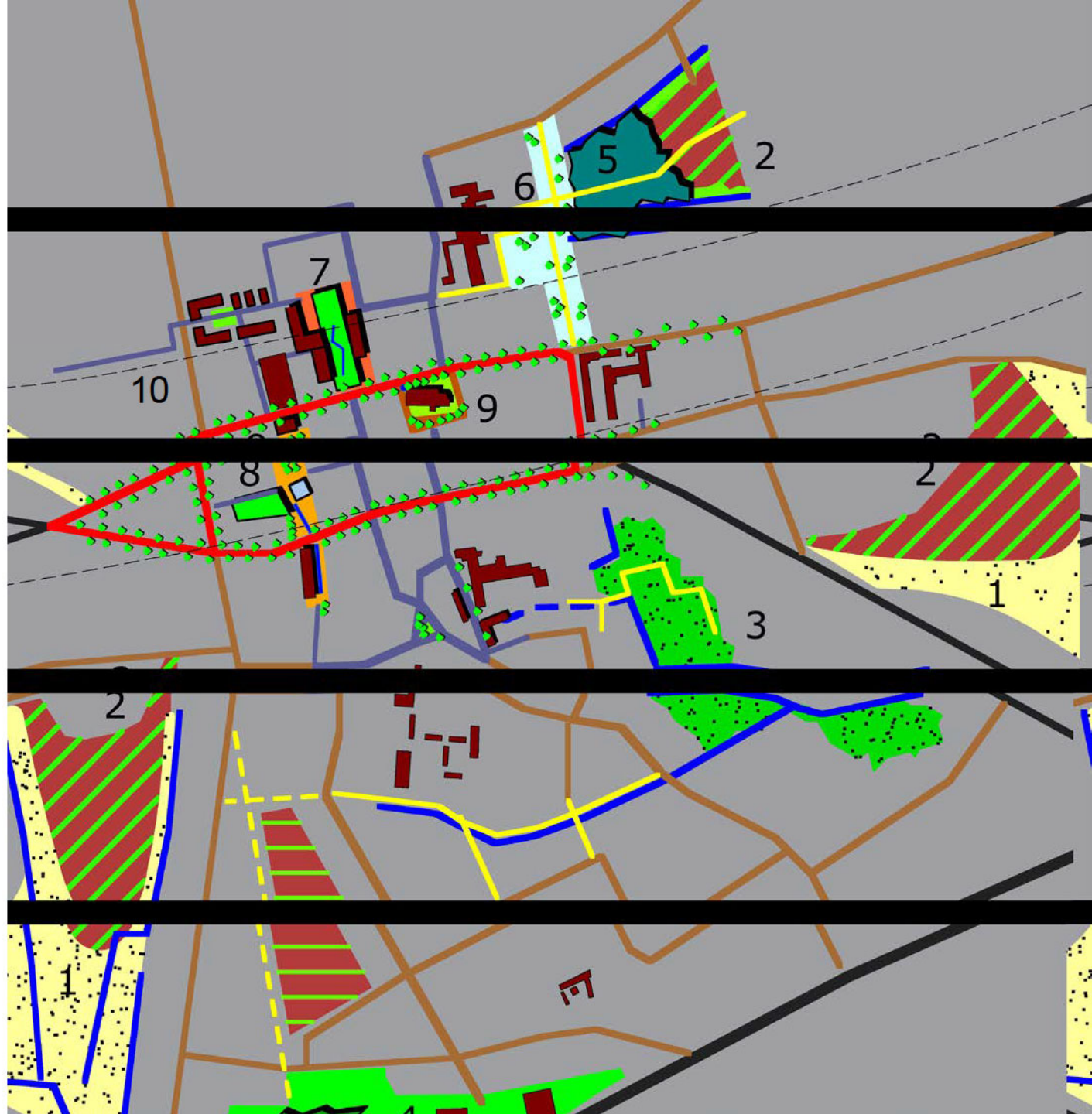
water

1. Grachten zichtbaar maken en versterken: afkoppelen regenwater buffering
2. Waterlijn, waterplek op de pleinen: opvang oppervlakte water, spel, kijkgenot, ...
3. In nieuwe woonprojecten ruimte voor water: wadi's, grachten,...

groen

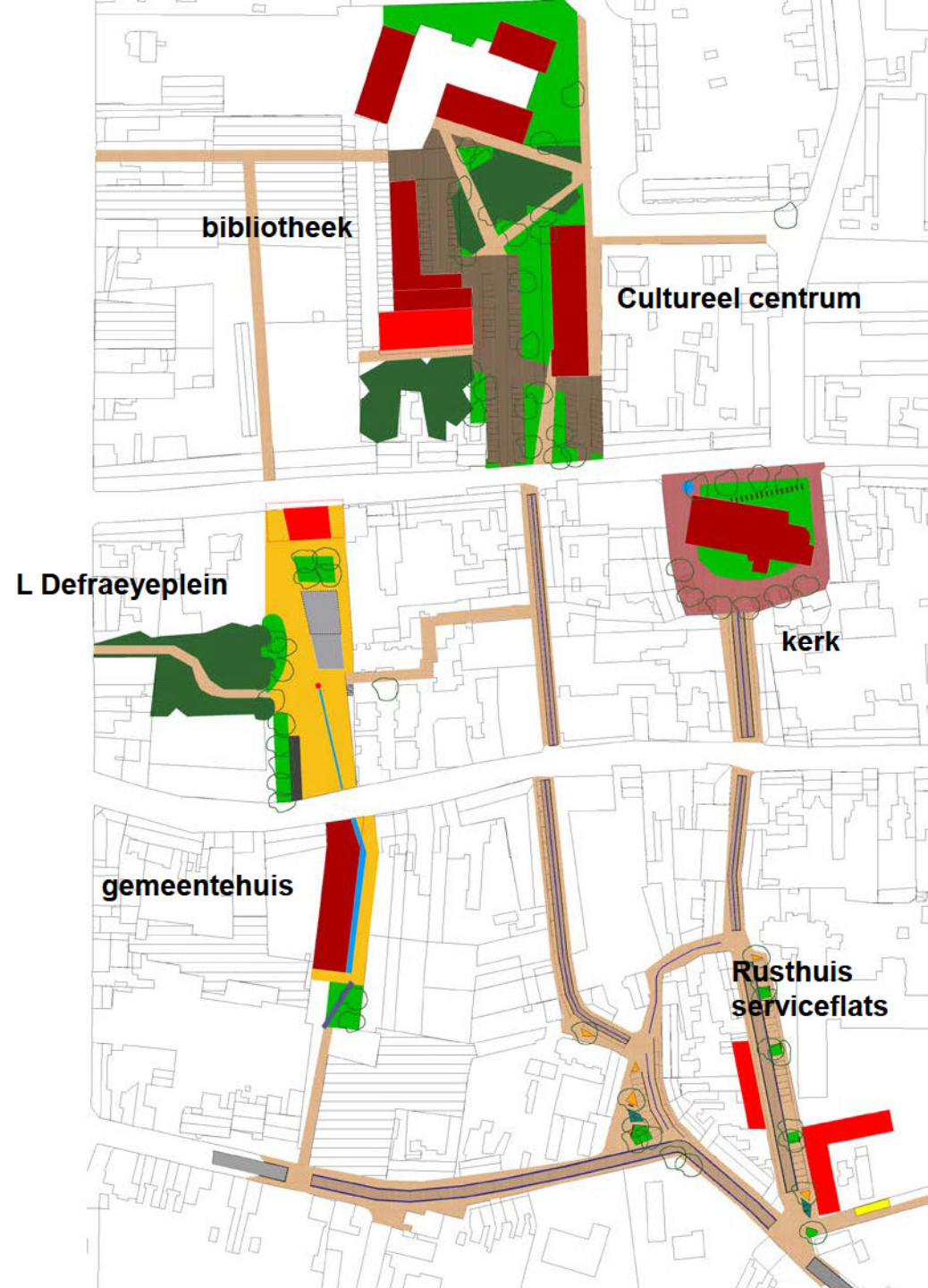
1. Landschap verankeren
2. Nieuwe woonprojecten: compact bouwen en gebundeld groen.
3. Wijmelbeek verankeren in de kern
4. Natuurrijke sportzone.
5. Speelbos.
6. Park-Begraafplaats
7. Sterke groen zone (Neunkirchen) in as Ververijstraat.
8. Bestaand park tot op het plein
9. Bomen op Kerkplein.
10. Bomen langs de Lus

schetsontwerp

Projectgebied

Ontwerpend onderzoek

De pleinen: **centraliteit en evenementen**
plekken voor ontmoeting
forse groene accenten

Leon Defraeyplein

centrale ligging: ideale ontmoetingsruimte,
ruimte voor evenementen, ...

Deerlijk krijgt een 'pauze' plein en promenade
verbinding,
een plaats voor ontmoeten en activiteiten

helling en tegenhelling organiseren alles:

een podium
een ondergrondse polyfunctionele ruimte,
het parkje tot op het plein
een bomengroep
een waterlijn met kunstige bron

verharding: Kws met begrinding

inspiratie: begrinding gemeentehuis

zitbank

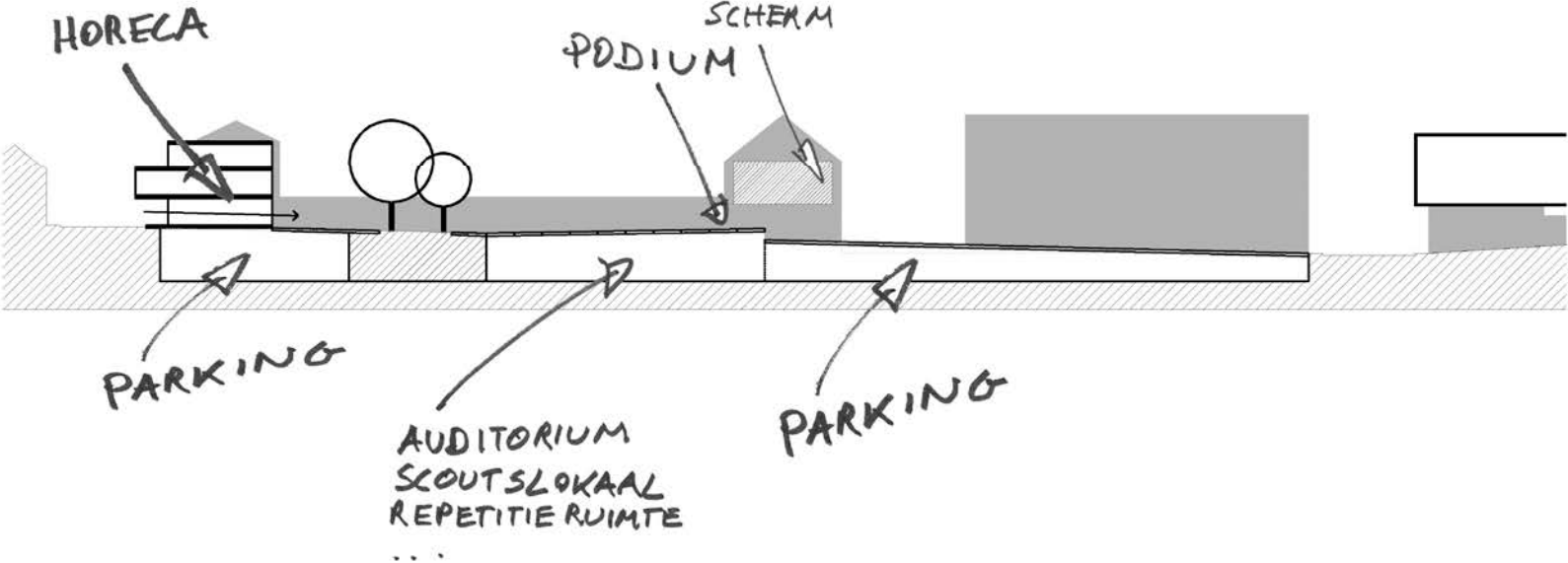

waterlijn

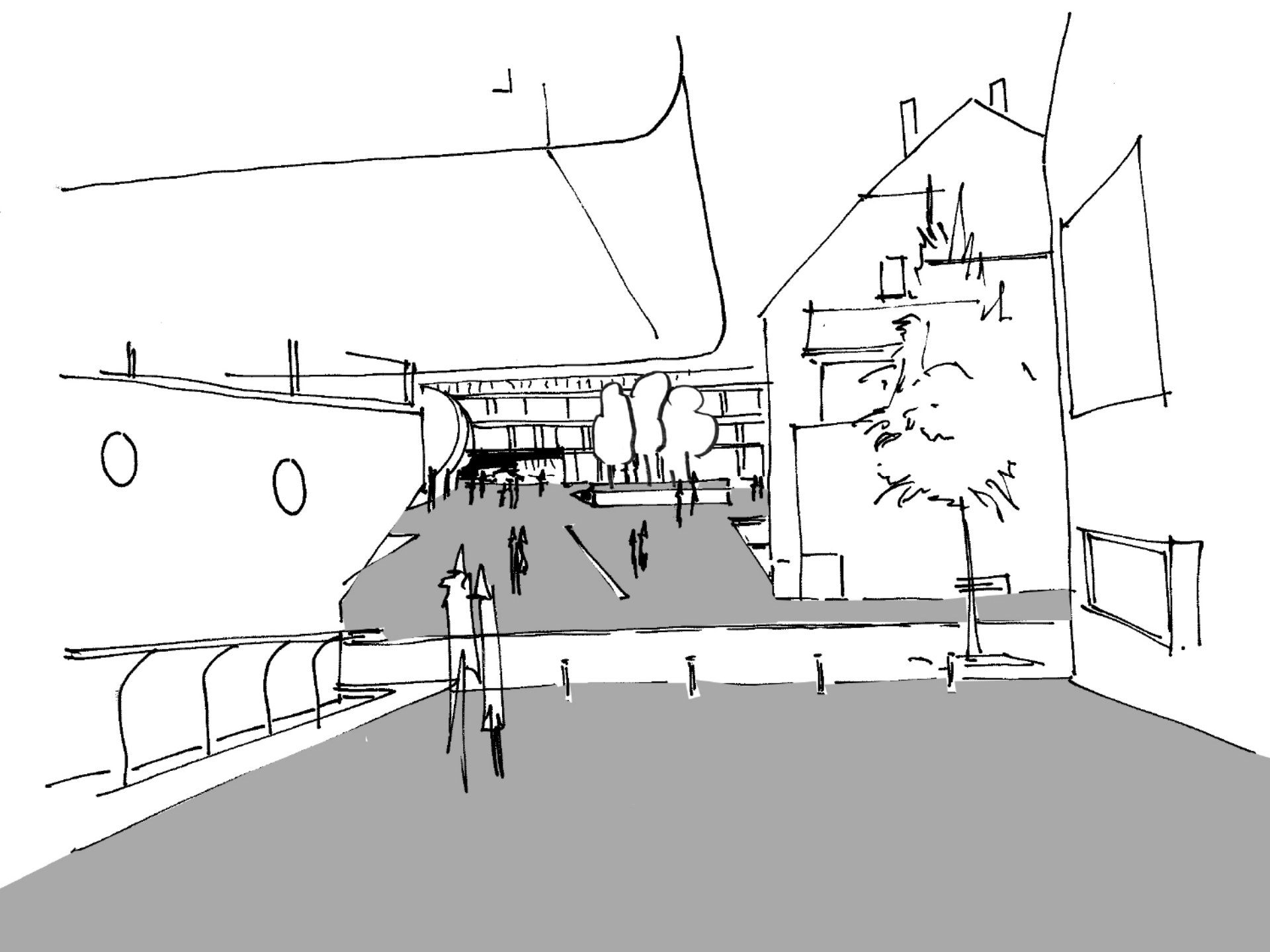

waterlijn

Kerkplein

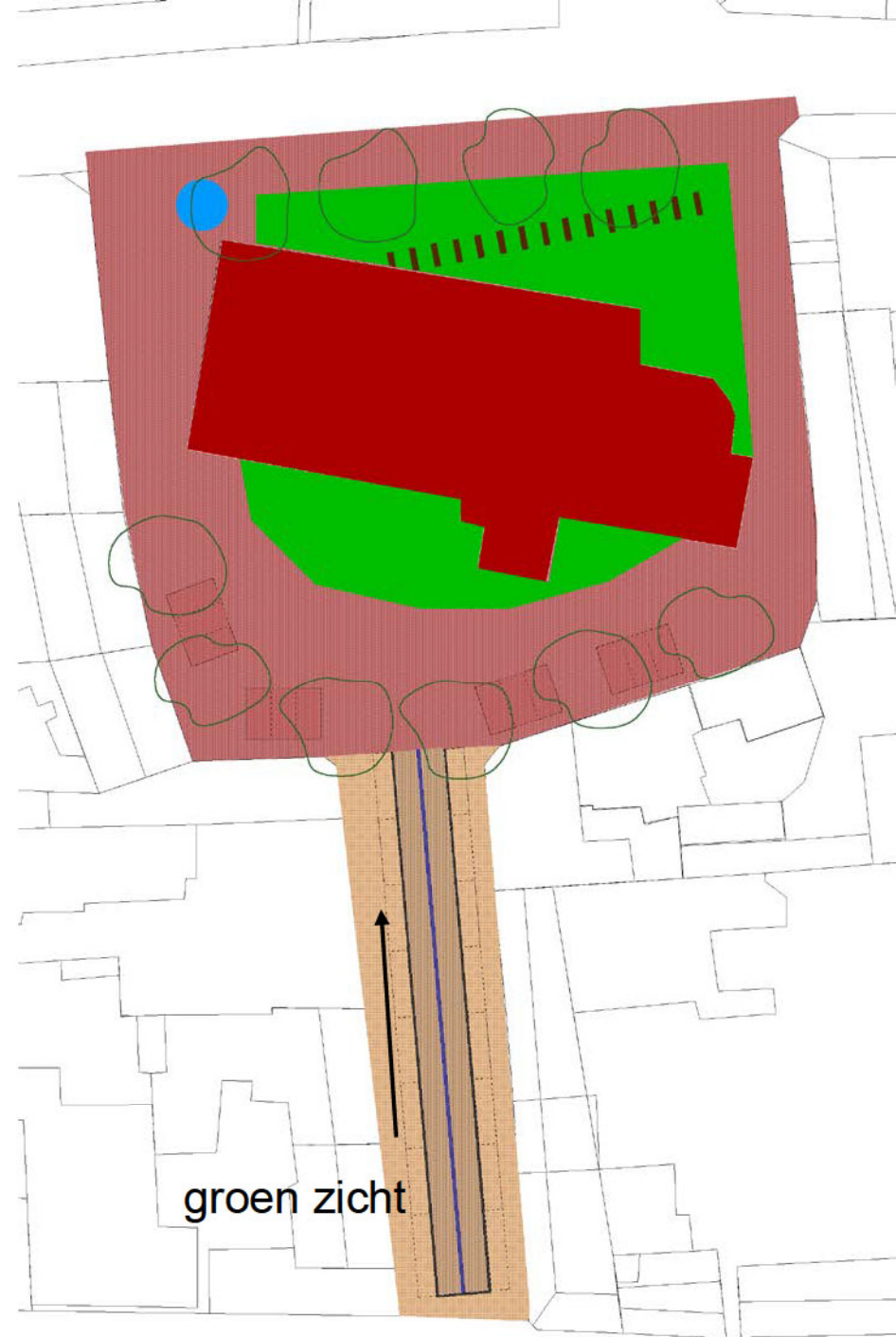
Kerkplein wordt rustige verblijfsruimte

gras rond kerk, met daarin de monumenten en zitbanken

bomen aan de rand

waterbassin

één soort verharding: gebakken klinkers.

gebakken klinkers

Neunkirchenplein

Nu een clash van commerciële, openbare, woon- en parkeerfuncties en groen zonder eenheid.

groen: parkkarakter versterken in de as van de C Ameyestraat

Cultureel Centrum: gericht naar het plein

nieuwe volumes en functies - parkeren onder gebouw

parkeren op het plein blijft mogelijk

verharding: Kws met begrinding

sterk perspectief

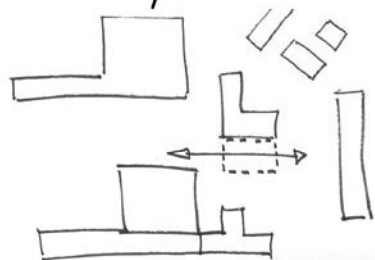
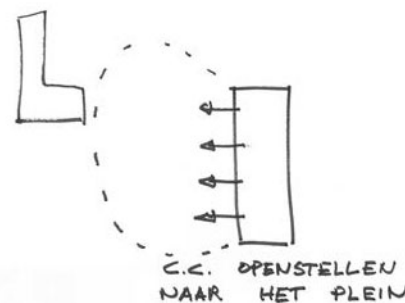
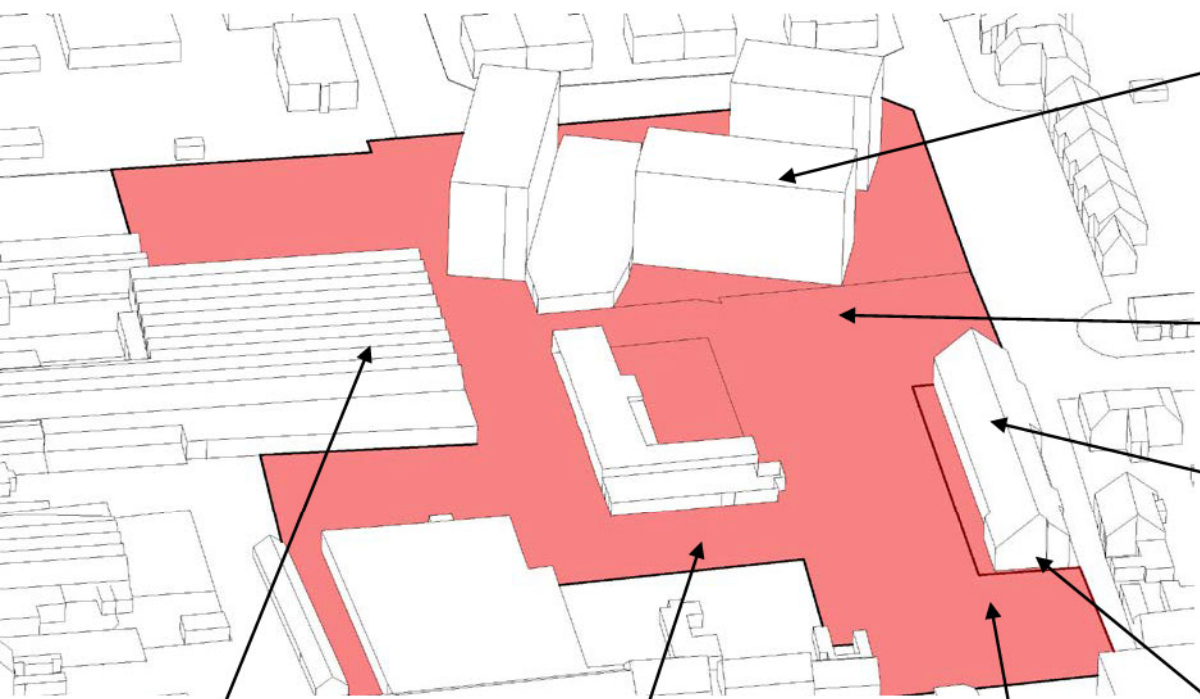
plein als knooppunt met veel banken

water, gras, bomen

potentieel Neunkirchenplein

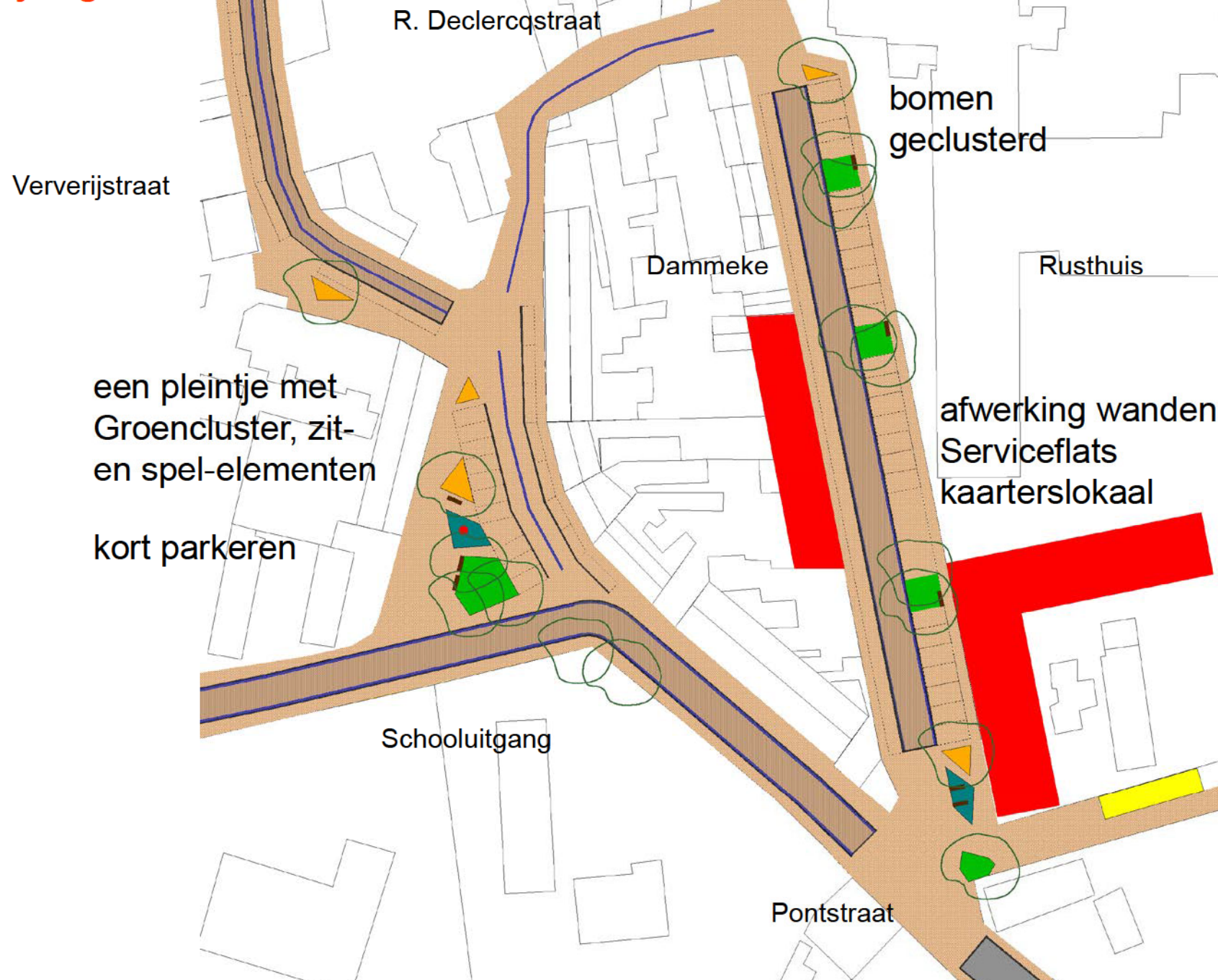

netwerk pleinen: promenade tapijt

Trage raster: rustig loopvlak met spots van groen

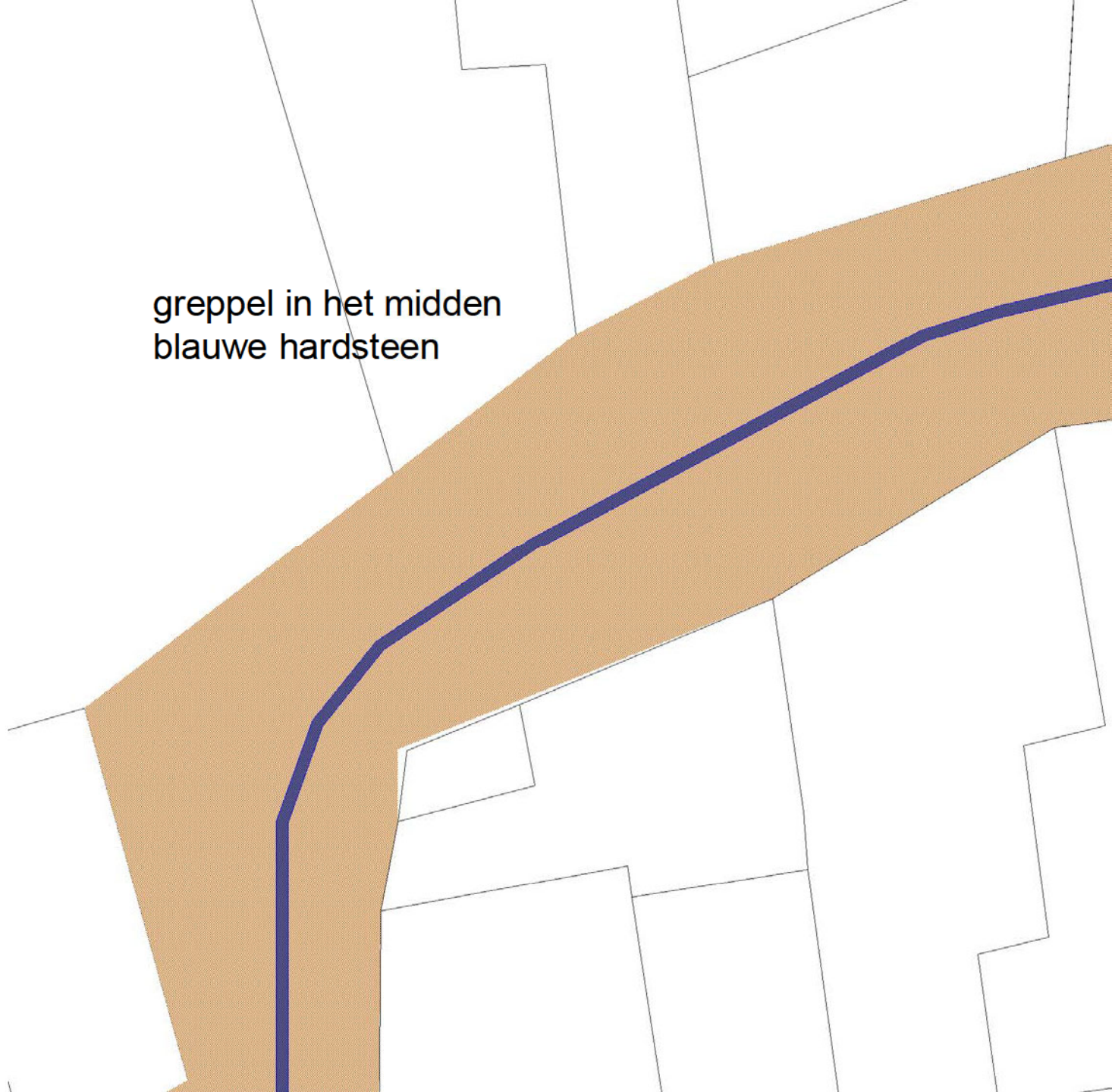
detail projectgebied

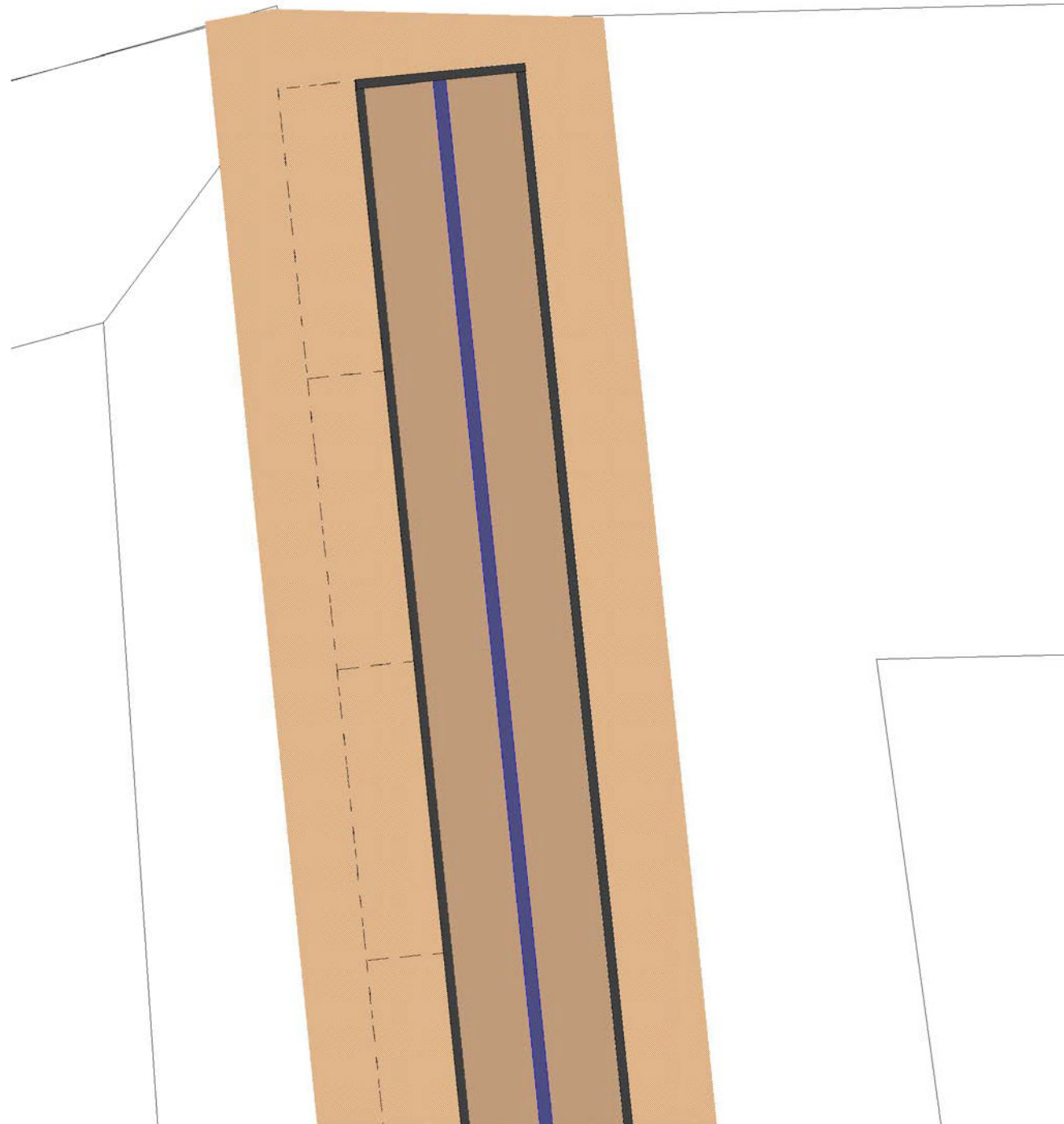
gebouchardeerde klinker

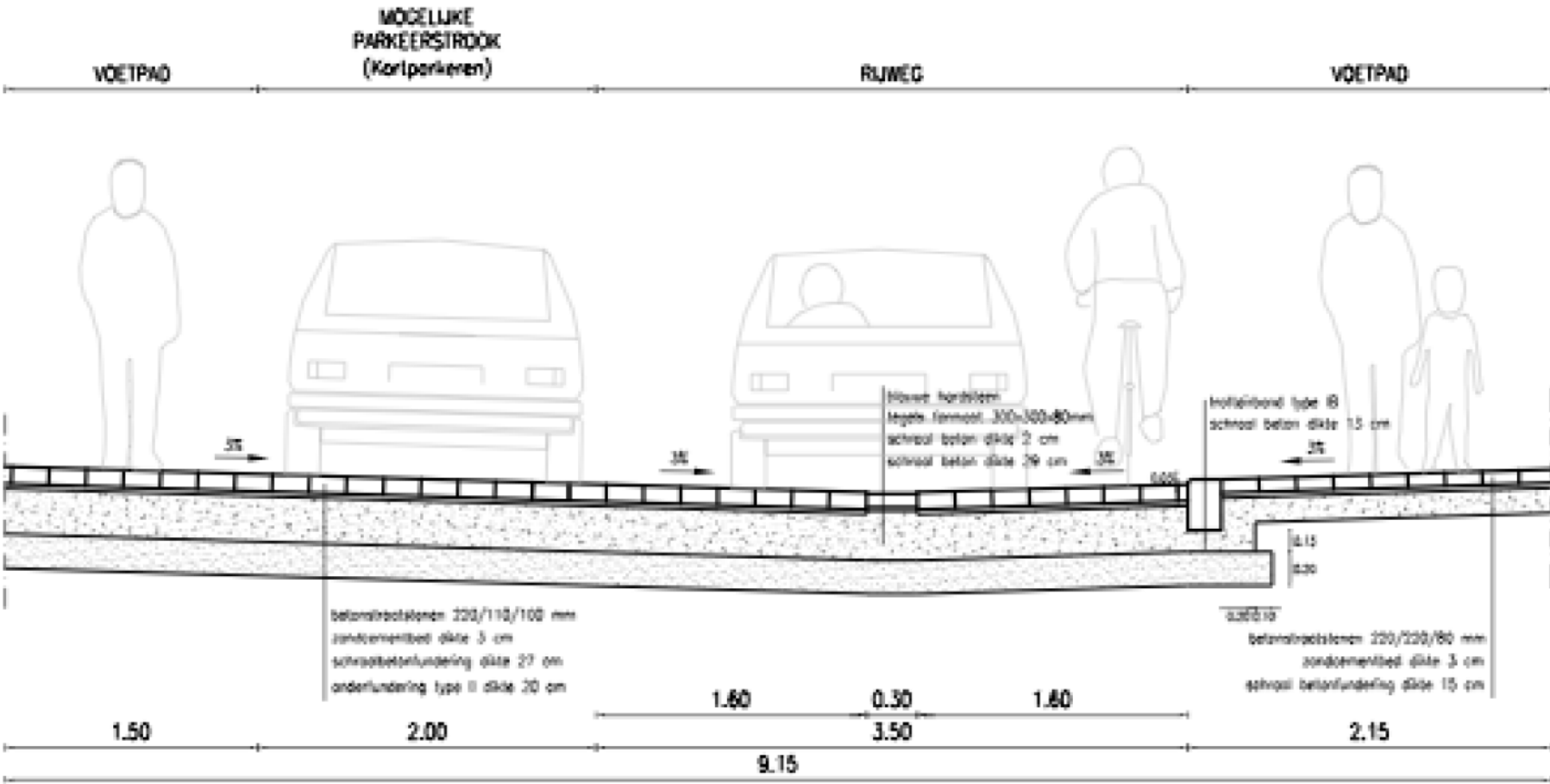
greppel in het midden
blauwe hardsteen

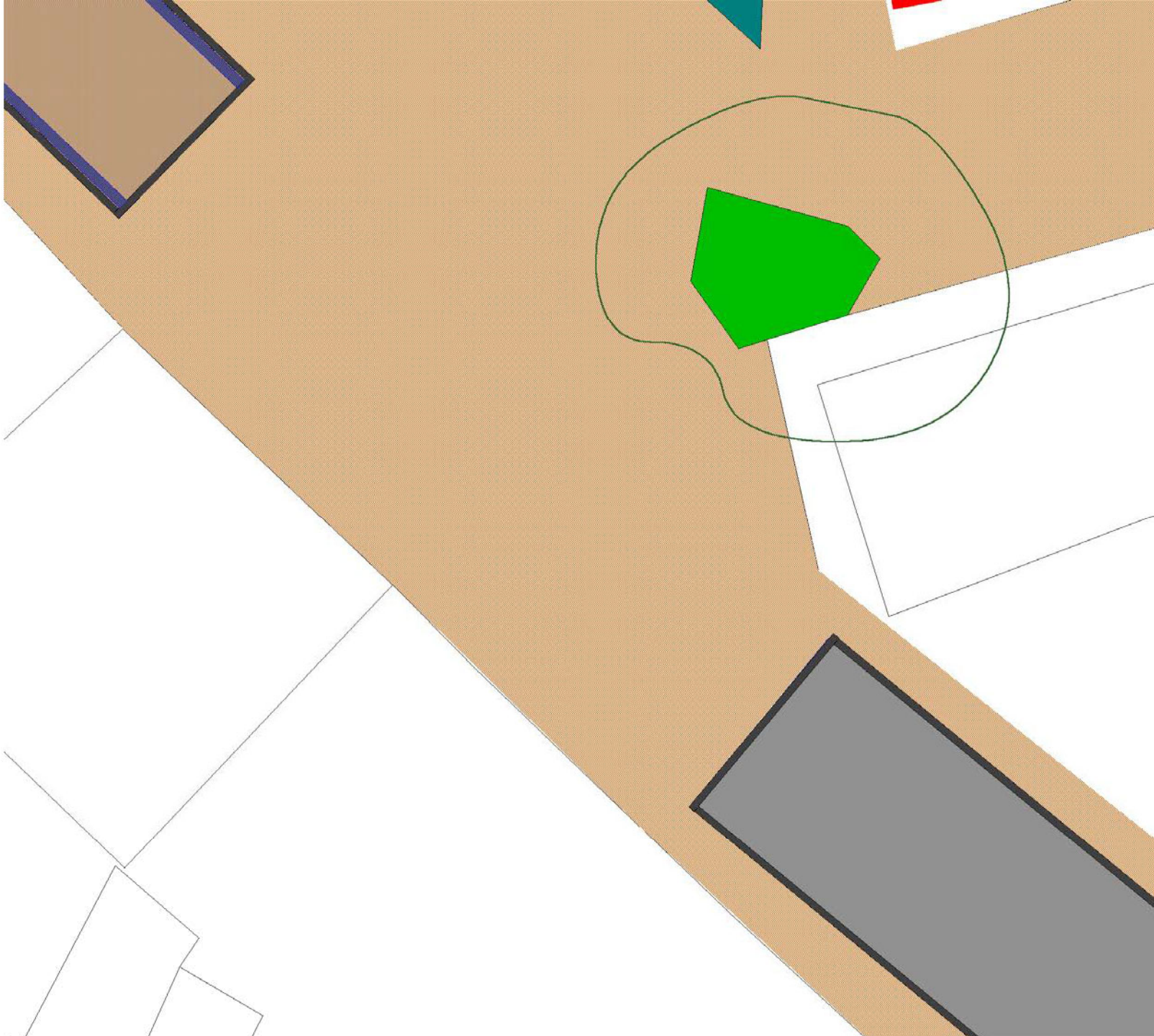
Ververijstraat

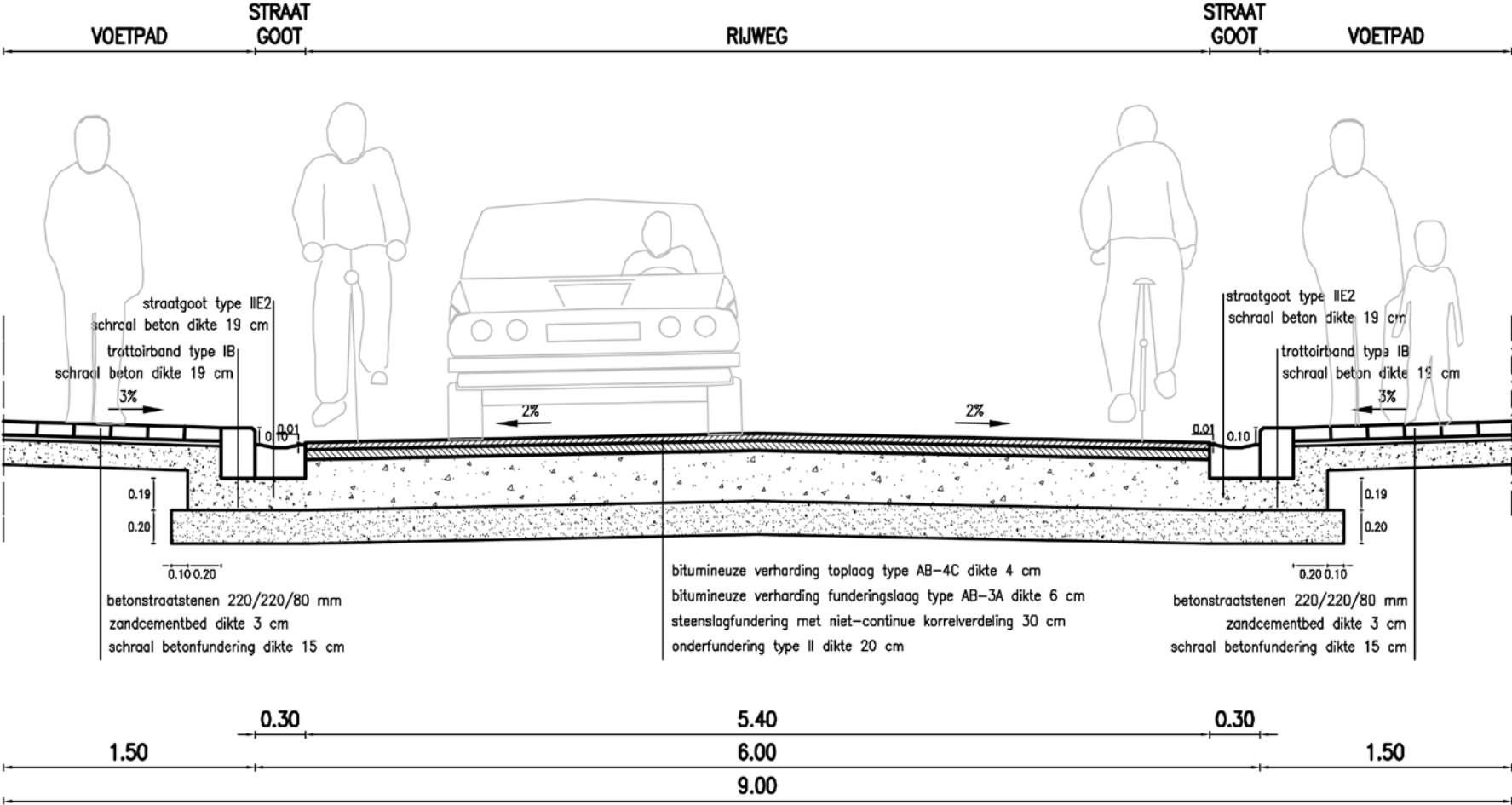
profiel Ververijstraat

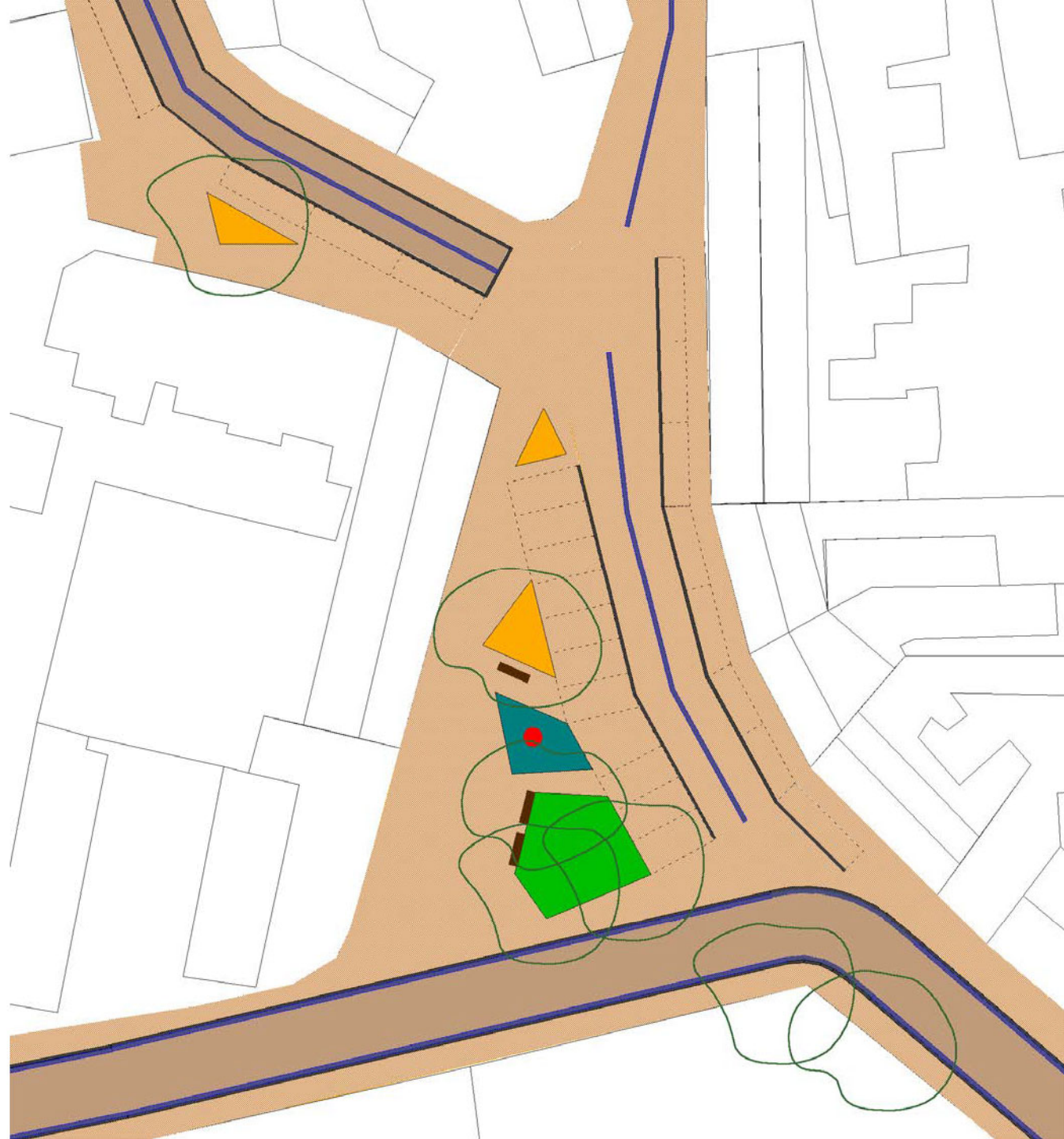
Pontstraat

profiel Pontstraat

**Plein Pontstraat
/ Ververijstraat**

veiligheid aan de school

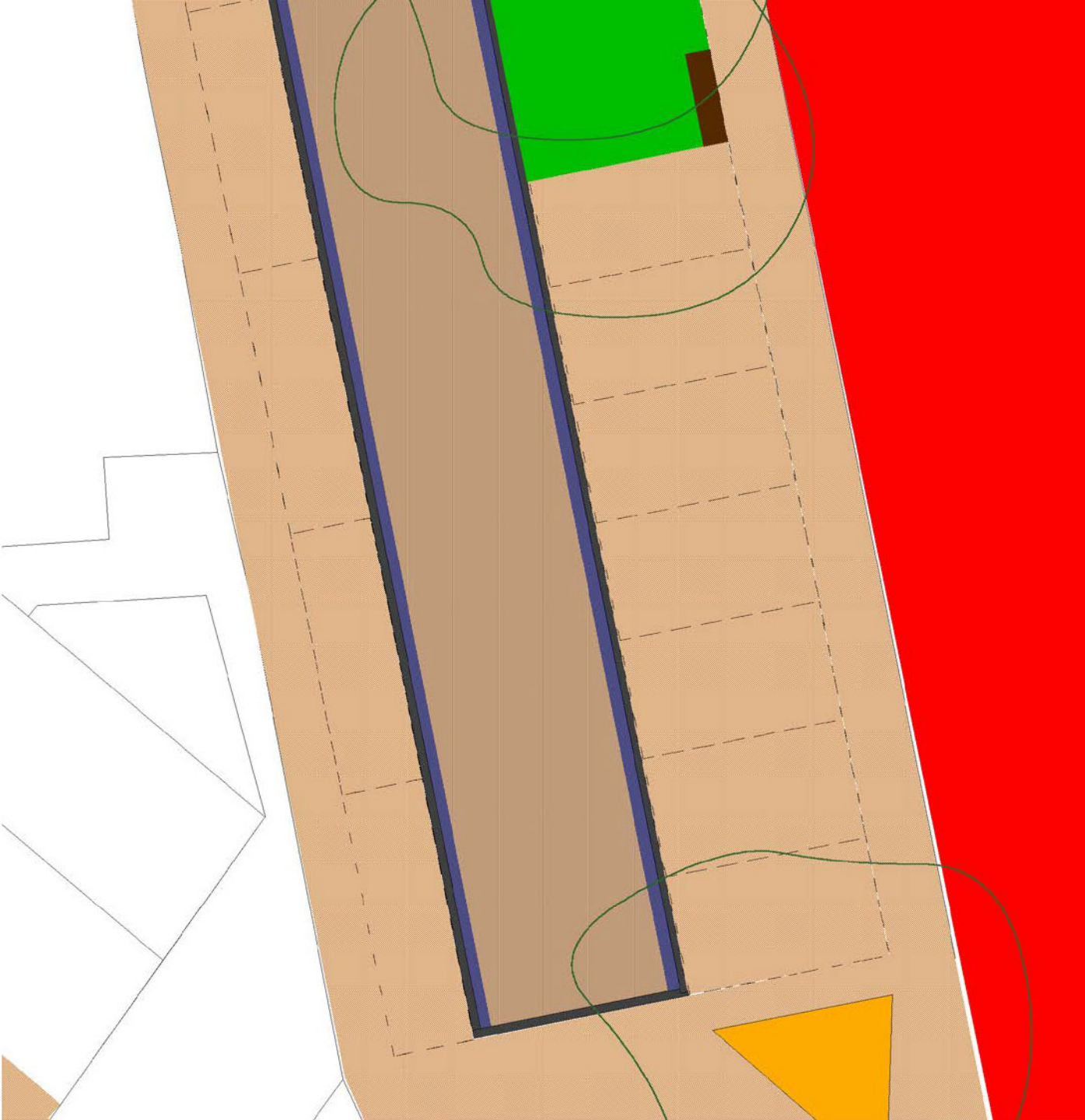

spelelement op een schots - rubber

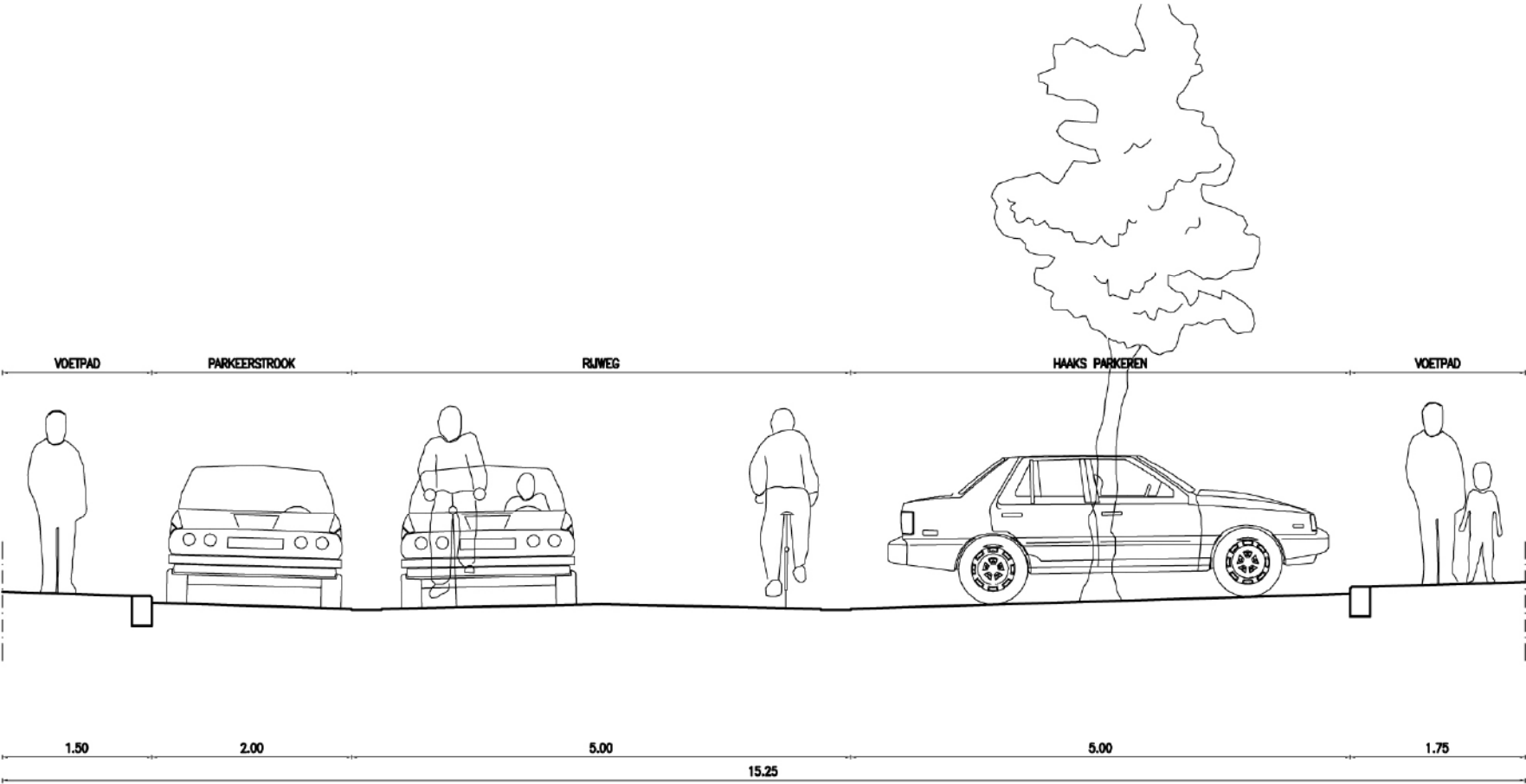
Dammeke

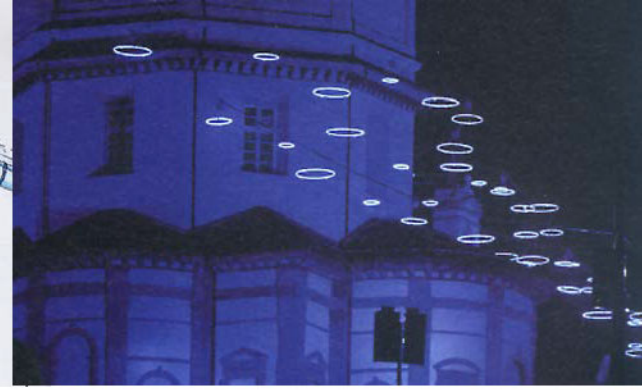
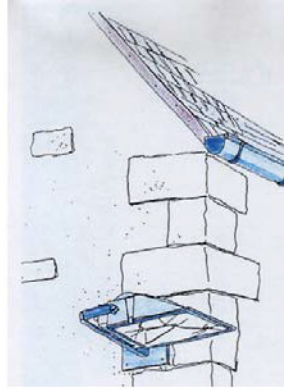
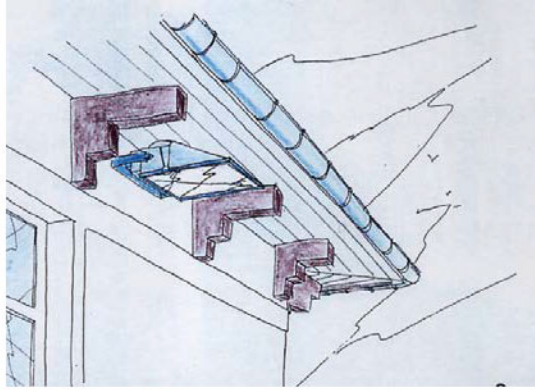

profiel Dammeke

oog voor detaillering

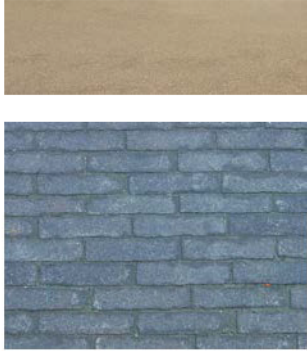

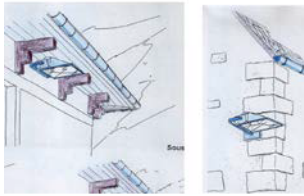

receptenboek beeldkwaliteit

Matrix voor toekomstige ingrepen

Beeldkwaliteit	de Lus Harelbekestraat, Nieuwstraat, Hoogstraat, Stationsstraat, Rodenbachstraat	pleinen: Leon Defraeyeplein (as gemeentehuis – sporthal), het Kerkplein Neunkirchenplein (C.C., bibliotheek, wonen voorzieningen)	raster van trage wegen	Fiets- en voetwegels	Nieuwe woon projecten
identiteit	Gemakkelijk bereik handel, horeca, goede doorstroming	Nieuwe centrumplekken	Vooral een verblijfs- en passagezones voor fietsers en voetgangers	voor korte wandelingen rustige verbindingen	Integreren van voetgangers- en fietsassen, groen en water assen Gemengd verkeer
leesbaarheid	Duidelijke geleding (vgl Harelbekestraat)	Verrassend	Straat-pleinsfeer Greppel is beeldbepalend		
Sfeerbeeld	<i>Foto's/schetsen</i>	<i>Foto's/schetsen</i>	<i>Foto's/schetsen</i>	<i>Foto's/schetsen</i>	<i>Foto's/schetsen</i>
profiel	voetpad, fietssuggestiestrook, een parkeerstrook, rijvak (enkel of dubbelrichting), (al dan niet) opnieuw een parkeerstrook en een voetpad. (zoals de huidige aanleg van de Harelbekestraat).		Type 1: straten met bestemmingsverkeer Voetzone: min. 150 cm Parkeerplekken 180 cm Rijwegzone: 500 cm Boordsteen: 3 cm opstand Greppel zijdelings Type 2: enkelrichting- straten met weinig verkeer: Éénzijdig breder voetpad Boordsteen 3cm opstand Rijweg: 3.50 Greppel centraal Type 3: smalste straatjes en pleintjes: Zonder indeling : enkel een Greppel centraal	150 – 300 cm	Straten: Straatpleinen: Pleinen:

Beeldkwaliteit	de Lus Harelbekestraat, Nieuwstraat, Hoogstraat, Stationsstraat, Rodenbachstraat	pleinen: Leon Defraeyeplein (as gemeentehuis – sporthal), het Kerkplein Neunkirchenplein (C.C., bibliotheek, wonen voorzieningen)	raster van trage wegen	Fiets- en voetwegels	Nieuwe woon projecten
materiaal verharding	Zoals Harelbekestraat	Leon Defraeyeplein en Neunkirchenplein: begrinding (ref. gemeentehuis), Kerkplein: intimistischer bvb gebakken klinkers	Een soort verharding van gevel tot gevel. Verschillende formaten voor voetpaden en rijprofiel. Hier en daar gekleurde schotsen: gras of beplanting, rubber voor spelelementen, verhoogde boomspegel.	halfverharding	Waterdoorlatende verharding
materiaal verharding: referentie beelden	<i>Foto's</i>			<i>Foto's</i>	<i>Foto's</i>
meubilair		Zitbanken zoals aan het gemeente huis. Voor het zitcomfort banken in hout met al dan niet een rugleuning geïnspireerd op gemeentehuisbank. Boomroosters: Fietsenstalling: Vuilbakken:	Zitbanken zoals aan het gemeente huis. Voor het zitcomfort banken in hout met al dan niet een rugleuning geïnspireerd op gemeentehuisbank Boomroosters: Fietsenstalling: Vuilbakken:		Zitbanken: Boomroosters: Fietsenstalling: Vuilbakken

Beeldkwaliteit	de Lus Harelbekestraat, Nieuwstraat, Hoogstraat, Stationsstraat, Rodenbachstraat	pleinen: Leon Defraeyeplein (as gemeentehuis – sporthal), het Kerkplein Neunkirchenplein (C.C., bibliotheek, wonen voorzieningen)	raster van trage wegen	Fiets- en voetwegels	Nieuwe woon projecten
Meubilair referentie beelden				Foto'	Foto'
verlichting	paalverlichting	Accent verlichting zoals type gemeentehuis	Gevelverlichting (geen extra hindernissen in de smalle straten!)		Gevelverlichting:
Verlichting referentie beelden	Foto's			Foto's	Foto's

Beeldkwaliteit	de Lus Harelbekestraat, Nieuwstraat, Hoogstraat, Stationsstraat Rodenbachstraat	pleinen: Leon Defraeyeplein (as gemeentehuis – sporthal), het Kerkplein Neunkirchenplein (C.C., bibliotheek, wonen voorzieningen)	raster van trage wegen	Fiets- en voetwegels	Nieuwe woon projecten
groen	Hier en daar een boom	Gecclusterd groen: zichtbaar vanuit de assen van het netwerk van trage wegen	solitaire bomen of in clusters van 2 à 3 stuks.		
groen referentie beelden					
Ontwerpen met water		waterlijnen: op speelse wijze herbruik van hemelwater; elk plein eigen water- thematiek		Afwateringsgrachten: eventuele tracé voor gescheiden stelsels	Grachten en wadi's: infiltratie en buffering voor hemelwater van gescheiden stelsels
water referentie beelden	<i>Foto's</i>		<i>Foto's</i>	<i>Foto's</i>	<i>Foto's</i>

Beeldkwaliteit	de Lus Harelbekestraat, Nieuwstraat, Hoogstraat, Stationsstraat, Rodenbachstraat	pleinen: Leon Defraeyeplein (as gemeentehuis – sporthal), het Kerkplein Neunkirchenplein (C.C., bibliotheek, wonen voorzieningen)	raster van trage wegen	Fiets- en voetwegels	Nieuwe woon projecten
Bebouwing: wanden, functies	Vgl. Gabarittenplan Handel, horeca en wonen	Interpretatie gabarittenplan Mogelijkheid creëren voor horeca	Volgens gabarittenplan		Nieuwe wonen
bebouwing referentie beelden	<i>Foto's, schetsen</i>	<i>Foto's, schetsen</i>	<i>Foto's, schetsen</i>	<i>Foto's, schetsen</i>	<i>Foto's, schetsen</i>

beleving! van de publieke ruimte